

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ
МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД
І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
І Всеукраїнської
науково-практичної
конференції**

**18-19 березня 2021 року
м. Одеса**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей
І Всеукраїнської науково-практичної
конференції

*18–19 березня 2021 року
м. Одеса*

Одеса
«Астропринт»
2021

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

Координатор проєкту **О. В. Ткачук**

Упорядники, відповідальні секретарі:
кандидат педагогічних наук, доцент **О. В. Ткачук**;
старший викладач **Т. С. Штикало**

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 12 від 31 травня 2021 р.*)

Д28 **Декоративно-прикладне мистецтво в національній системі**
художньо-педагогічної освіти: сучасний досвід і перспективи : тези доповідей І Всеукраїнської науково-практичної конференції (18–19 березня 2021 р., м. Одеса) / коорд. проєкту О. В. Ткачук ; упоряд., відп. секр. : О. В. Ткачук, Т. С. Штикало ; ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». — Одеса : Астропринт, 2021. — 92 с.

ISBN 978–966–927–738–1

У виданні представлено тези І Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 18–19 березня 2021 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збирала воедино досвід митців-просвітників, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

УДК 745/749:37(477)(062.552)

ISBN 978–966–927–738–1

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2021

кожній з цих сфер символічних перетворень. Символ — це функція людського пізнання, що виражає найглибші закономірності буття. Художня творчість, як особлива форма відображення дійсності, протягом всієї історії людства розширювала духовний світогляд людей, сприяла пізнанню світу, змісту і значення ризоманітних подій.

Лоза Наталя Адольфівна,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», член Національної спілки
художників України, заслужений художник України
Loza.NA@pdu.edu.ua

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ТА ФАХІВЦІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО ТА ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА: ВЗАЄМОВПЛИВ ЖИВОПИСУ ТА ХУДОЖНЬОГО ТКАЦТВА

Ключові слова: міждисциплінарний підхід, живопис, художнє ткацтво, художня освіта, колір, фактура, колорит, композиція.

Не є секретом, що у наші часи більшість наукових досліджень та винаходів відбуваються на перетині наукових дисциплін. Найбільш цікаві відкриття зроблено, наприклад, на межі хімії, медичної науки та біології, а також фізики, хімії та наук про землю. Це, як правило, результат роботи цілих колективів вчених, які представляють різні науки. Такі ж тенденції стосуються й галузі мистецтва. Досить сказати, що так зване «сучасне мистецтво» у більшості проявів існує на грані: щось на межі живопису та дизайну, а щось взагалі на межі образотворчості та театру, пантоміми, кіномистецтва. Традиційні та новітні види мистецтва відчують взаємовплив та перетікання одне в одного. В межах сучасної художньої освіти такі тенденції втілюються у міждисциплінарному підході, що відкриває для здобувачів нові цікаві можливості.

Прикладом такої взаємодії є одночасне паралельне навчання живопису та художньому ткацтву, яке передбачено освітньою програмою на художньо-графічному факультеті при навчанні студентів

спеціальностей 014 Середня освіта (образотворче мистецтво) та 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація.

Живопис та художнє ткацтво, тобто гобелен, мають дуже багато спільного. Обидва види мистецтва передусім оперують кольором. Їх основний виразний засіб — кольорова пляма: її форма, розмір, тон та насиченість, фактура. Композицію і живописного твору, і гобелену побудовано на взаємовідносинах кольорових плям. Але є й неабиякі суттєві відмінності. Найголовніше, що художнє ткацтво — це декоративно-ужиткове мистецтво, воно вимагає зовсім іншого стилістичного рішення, ніж ті, які притаманні класичному живопису. При паралельному вивченні живопис та гобелен здатні збагатити один одного, а точніше, збагатити свідомість студента, надати йому можливість більш глибокого розуміння обох дисциплін.

Досвід, набутий у живописі, може допомогти здобувачам краще розуміти кольорові відносини, взаємовплив кольорів, роль та спосіб використання контрасту, краєвий та симультанний контраст, колорит. Усе це може бути використано й при побудові композиції гобелену. Крім того, художнє ткацтво може користуватися таким суто живописним прийомом, як оптичне змішання кольору, який вперше продемонстрували художники імпресіоністи та пуантилісти. Замість мазків пензлю ткач використовує пасма ниток різного кольору в одній плямі — меланж. Шляхом оптичного змішування досягається більш складний колір, вальори та кольорова вібрація всередині плями.

З досвіду художнього ткацтва здобувач може перенести у живопис більш декоративний підхід у сприйнятті форми. Спрощення та сплюснення, як прийом стилізації, відмова від буквальної передачі об'єму засобом світлотіні. А також використання локальних кольорів, чистого чорного та білого кольору, які загалом не притаманні класичному реалістичному живопису. Гобелен дає інше, більш «тактильне» відчуття фактури поверхні. Це лише невелика частина того, чим живопис може збагатитися за рахунок вивчення ткацтва. Тож, одночасне навчання живопису та художньому ткацтву здобувачами вищої освіти безумовно корисне.

Можливо запропонувати підсилити взаємовплив дисциплін. Наприклад, якщо скористатися однією натурною постановкою — натюрмортом чи навіть оголеною моделлю, в залежності від року навчання студентів, — для виконання у живописі та художньому ткацтві. Пошук різних засобів стилізації для вирішення постановки у різних

матеріалах може надати студенту цікавий досвід у напрацюванні особистої художньої мови та допомогти розвитку індивідуального композиційного мислення.

Малік Олексій Володимирович,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
член Національної спілки художників України
Malik.OV@pdu.edu.ua

ЧАСИ ЗМІНЮЮТЬСЯ, І МИ РАЗОМ З НИМИ...

Ключові слова: колаж, арт-об'єкт.

Поняття «колаж» народилося на початку ХХ століття у Європі і укладається у визначення слова, що походить від фр. **coller** — наклеювання — і означає художній прийом, техніку створення зображення шляхом приклеювання різних за фактурою і кольором частин на єдину поверхню. Несподівані поєднання матеріалів народжують нову реальність в образотворчому процесі.

Вперше за багато років у виставковому залі Одеської обласної організації Національної спілки художників України (вул. Торгова, 2) відкрилася обласна виставка ОООНСХУ з творами одеситів, які працюють в техніці колажу. Раніше, за радянських часів, таке мистецтво знаходилося під табу і вважалося не бажаним на офіційних виставках. Наразі у виставці взяли участь 72 роботи від 36 авторів, більше половини з яких студентська молодь Одеси (зокрема студенти та викладачі художньо-графічного факультету ПНПУ імені К. Д. Ушинського та ОДУ ім. М. Б. Грекова).

Завдання проекту — показати новітні здобутки в колажній техніці на окремій спеціалізованій виставці, сповідуючи напрям сучасного позитивного мистецтва. Сьогодні така виставка стала можливою і включена до календарного плану діяльності ОООНСХУ завдяки творчій волі керівництва організації та групи художників, об'єднаних в арт гурті «Рікі».

Твори, представлені в експозиції, виконані як у текстильному колажі, фотоколажі, абстрактному колажі, так і в модерних формах —